

Pojęcie „długowieczność” sugeruje, że jego miarą jest długość życia, które zostało zakończone naturalną śmiercią. Najprostsza definicja długowieczności mówi o tym, że jest to zdolność krowy do uniknięcia wybrakowania z jakiegokolwiek przyczyny.

Długowieczność krów może być definiowana i mierzona ilościowo na wiele różnych sposobów. Zazwyczaj jest definiowana jako wiek w momencie brakowania, ale może być także wyrażana jako długość użytkowania, czyli okres od pierwszego wycielenia do momentu wybrakowania, czy liczba laktacji rozpoczętych lub kompletnych. Długowieczność może być również charakteryzowana cechami mierzonymi w trakcie życia krowy, np.: całkowita produkcja mleka, liczba dni doju. Wyróżnia się też przeżywalność rzeczywistą, czyli zdolność przebywania krowy w stadzie do określonego wieku oraz przeżywalność funkcjonalną, związaną z brakowaniem z konieczności.

Długowieczność krów

Długowieczność krów może być wyrażana jako długość użytkowania, czyli okres od pierwszego wycielenia do momentu wybrakowania. Fot. Josera

Według danych Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka przeciętna krowa pod oceną w Polsce żyje 5,51 roku, użytkowana jest przez 2,98 roku i w trakcie okresu użytkowania produkuje 23 575 kg mleka i 1 754 kg tłuszczu i białka. W 2018 roku było zarejestrowanych 461 krów żyjących o wydajności życiowej przekraczającej 100 000 kg mleka.

Od wielu lat utrzymuje się na świecie tendencja do skracania długości życia krów mlecznych. **Jest to konsekwencją intensyfikacji produkcji mleka bez równoczesnego zwracania odpowiedniej uwagi na problematykę dobrostanu zwierząt.** Faktyczna długość pozostawiania krów w stadzie zależy od decyzji hodowcy, podejmowanej na podstawie ich produktywności i zdrowotności. Złożoność problemu, jakim jest długowieczność krów, a także ważna zarówno z naukowego, jak i praktycznego punktu widzenia znajomość czynników mających na nią wpływ, wymuszają stałe aktualizowanie wiedzy w tym zakresie. Długoletnia praca hodowlana w kierunku podnoszenia wydajności mlecznej spowodowała jednocześnie pogorszenie płodności, nasilenie problemów zdrowotnych i poziomu brakowania, a w

konsekwencji krótsze użytkowanie i życie krów.

Od wielu lat utrzymuje się na świecie tendencja do skracania długości życia krów mlecznych. Jest to konsekwencją intensyfikacji produkcji mleka bez równoczesnego zwracania odpowiedniej uwagi na problematykę dobrostanu zwierząt.

Dlaczego warto zwracać uwagę na długowieczność krów?

Chociaż krowy potencjalnie mogą żyć 15-18 lat, w rzeczywistości są one brakowane znacznie wcześniej, a często przeżywają nie więcej niż 3 laktacje. Fakty te sprawiły, że długość użytkowania i przyczyny brakowania krów stały się ważnym problemem zwłaszcza, że opłacalność produkcji mleczarskiej zależy zarówno od wydajności laktacyjnej, jak i długości użytkowania.

Długie użytkowanie krowy zwiększa ich wydajność życiową i liczbę urodzonych cieląt, co ma zasadniczy wpływ na rentowność produkcji. Z hodowlanego punktu widzenia krótszy okres życia zmniejsza odstęp między pokoleniami, zwiększając tym samym postęp genetyczny. Z drugiej strony, niesie za sobą wiele ujemnych zjawisk np. zmniejszenie liczebności pogłowia, zmiany w strukturze stada, wzrost ceny za zwierzęta hodowlane. Optymalna długość życia krów powinna więc stanowić wypadkową efektów hodowlanych i ekonomicznych.

Intensyfikacja produkcji mleka musi iść w parze z dobrostanem krów. Fot. Josera

Co wpływa na długowieczność krów?

Niskie wartości odziedziczalności długowieczności ($h^2 = 0,03-0,26$) sugerują, że genetyczne jej doskonalenie jest powolne. Alternatywnym rozwiązaniem powinno być poszukiwanie i analizowanie czynników pozagenetycznych, które wpływają na długowieczność. Do czynników tych zaliczyć należy:

- wiek przy pierwszym wycieleniu;
- jakość mleka (liczba komórek somatycznych);
- wskaźnik inbredu;
- wielkość stada;
- przebieg porodu;
- pokrój krów;
- wydajność w pierwszej laktacji.

W celu przedłużenia okresu użytkowania krów, w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na działania zmierzające do poprawy płodności krów. Problemy z rozrodem są bowiem główną przyczyną ich brakowania - nawet do 45%. Nie bez znaczenia dla długowieczności krów ma również zdrowie wymion i racic. Jednym z czynników wpływających na płodność i zdrowotność krów jest optymalne żywienie. [BetaLac](#) to specjalistyczna mieszanka mineralna dla wysokowydajnych krów. Bogaty skład BetaLac z dużym udziałem β -karotenu jest wsparciem dla organizmu w przypadku problemów krów z płodnością, a także w okresie laktacji. Substancje czynne Keragen® Longlife zawarte w mieszance wpływają na wydłużenie okresu użytkowania krów i na osiągnięcie wysokiej wydajności życiowej.

BetaLac to specjalistyczna mieszanka z β -karotenem dla wysokowydajnych krów mlecznych. Fot. Josera

Zobacz więcej:

- Wpływ żywienia na rozród krów mlecznych
- Stabilny żywacz - tam wszystko się zaczyna